

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 97/09-43

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. augusta 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť Mgr. R. G., B., zastúpenej advokátom Mgr. V. Š., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1842/02 v období po 17. máji 2007 a vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1842/02 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Mgr. R. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1842/02 v období po 17. máji 2007 porušené bolo.

2. Základné právo Mgr. R. G. vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1842/02 porušené bolo.

3. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1842/02 ďalej konal bez zbytočných priet'ahov.

4. Mgr. R. G. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Mgr. R. G. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 223,46 € (slovom dvestodvadsaťtri eur a štyridsaťšesť centov), ktorú je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na účet jej právneho zástupcu advokáta Mgr. V. Š. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Sťažnosti Mgr. R. G. vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 97/09-22 z 1. apríla 2009 prijal na ďalšie konanie sťažnosť Mgr. R. G. (ďalej len „sťažovateľka“) v časti namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1842/02 v období po 17. máji 2007, ako aj v časti namietaného porušenia jej základného práva vlastníť

majetok podľa čl. 20 ústavy a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom okresného súdu v tomto konaní.

V časti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1842/02 v období pred 17. májom 2007 ústavný súd sťažnosť odmietol pre neprípustnosť. Dôvodom tohto rozhodnutia bolo, že o tejto časti sťažnosti už ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. III. ÚS 37/07 zo 17. mája 2007.

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že *„V exekučnom konaní začatom 1. augusta 2002 a vedenom na OS BA I sa sťažovateľka za viac ako 6 rokov nedomohla plnenia rozhodnutia súdu o vrátení finančných prostriedkov vyplatených pri fingovanom predaji bytu. V čase začatia konania bol výkon rozhodnutia realizovateľný...“*.

V texte sťažnosti sťažovateľka podrobne rozpísala priebeh exekučného konania pred okresným súdom, popísala aj dôvody, ktoré ju viedli k žiadostiam o zmenu exekútora, popísala aj svoju korešpondenciu s inými orgánmi a osobami (Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Slovenská komora exekútorov).

K namietaným prietáhom v postupe okresného súdu okrem iného uviedla: *«O návrhu sťažovateľky na odobratie cestovného dokladu povinnej zo dňa 20. 02. 2006 OS BA I doteraz nerozhodol a od septembra 2006 bol v tejto veci úplne nečinný, napriek tomu, že povinná sa nariadeniu výkonu rozhodnutia pre neplnenie finančných záväzkov vyhýba, marí ho a je dôvodné podozrenie, že tak bude konať aj naďalej. Od začiatku exekučného konania bola povinná obvinená zo 4 trestných skutkov, z čoho jeden bol priamym marením exekučného konania. Z konania povinnej a jej manžela dokladovaných v súdnom spise vyplýva, že majú evidentné sklony minimálne k páchaniu majetkovej trestnej činnosti a zo strany manžela povinnej aj k násilnej trestnej činnosti, a preto sťažovateľka má odôvodnenú obavu z ich ďalších nezákonných postupov aj v exekučnom konaní.*

Sťažovateľka na začiatku exekučného konania v roku 2002 legitímne očakávala, že jej pohľadávka bude úspešne vymožená. Exekútorovi označila majetok povinnej, ktorý v tom čase bol postačujúci na pokrytie výšky jej pohľadávky, aj pohľadávky záložného veriteľa z hypotekárneho úveru, a stav tohto majetku exekúciu umožňoval. V dôsledku nesprávneho a nezákonného postupu vo veci schvaľovania príklepu vedúcemu až k úspešnému dovolaniu na NS SR, ďalšiemu nezákonnému rozhodnutiu o prikázaní trov exekúcie sťažovateľke ako oprávnenej a aj značným neoprávneným prietahom zo strany exekútora a súdu doteraz neprišlo ani k čiastočnému vymoženiu pohľadávky (za to sa nedá považovať 9 000 Sk vymožených v roku 2002, ktoré už dávno pohltili náklady na uplatňovanie práva v exekučnom konaní).

K prietahom v konaní pritom môže dôjsť nielen nečinnosťou súdu, ale aj nesprávnou a nezákonnou činnosťou, ktorá vedie k zrušeniu rozhodnutia vyšším súdom...

Dlhodobý odklad výkonu rozhodnutia súdu má pre sťažovateľku značný negatívny dopad. Právo sťažovateľky na súdnu ochranu je iba iluzórne a nečinnosť súdu ho ohrozila v jeho podstate. Sťažovateľka oprávnene trpí pocitom nielen právnej, ale aj faktickej neistoty a súčasne je obmedzená vo výkone svojho vlastníckeho práva neprimerane dlhú dobu...

Zo strany OS BA I došlo aj k zásahu do vlastníckeho práva sťažovateľky v zmysle čl. 20 ústavy. Podľa judikatúry ústavného súdu k zásahu do tohto práva dôjde v exekučnom konaní už tým, že „napriek „legitímnemu očakávaniu“ pri splnení podmienok a predpokladov vymedzených procesnými predpismi (Exekučným poriadkom) sťažovateľ ako oprávnený v exekúcii nemal k dispozícii ten druh zákonnej ochrany jeho vlastníckeho práva, ktorý mu zákon pri takomto prejave vôle poskytuje“...

Predmetom exekučného konania bola peňažná suma, ktorá bola sťažovateľke priznaná právoplatným a vykonateľným súdnym rozhodnutím, a preto išlo v zmysle judikatúry ÚS SR o jej „vlastníctvo v zmysle čl. 20 ústavy a čl. 1 protokolu k dohovoru“...

K prietahom v konaní OS BA I dochádza aj pri (ne)konaní vo veci opravy uznesenia o schválení príklepu...

Súčasne je v súvislosti s konaním o oprave uznesenia porušované právo sťažovateľky podľa článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru, pretože napriek vlastníctvu vydraženého bytu tento nemôže riadne užívať a nakladať s ním, nakoľko do dnešného dňa jej vlastnícke právo

nebolo zapísané do katastra nehnuteľností a sťažovateľka ho teda ani nemôže tretím osobám preukázať...

Prieťahy v časti súdneho konania týkajúcej sa schválenia príklepu (t. j. v období od 25. 06. 2004 do 12. 07. 2006 boli predmetom konania pred ÚS SR pod sp. zn. III. ÚS 37/07-51. OS BA I však na svojom laxnom a nezákonnom prístupe ku konaniu nič nezmenil ani po náleze ÚS SR...

Sťažovateľka sa ani po viac ako 6 rokoch od začatia exekúcie nedomohla svojej pohľadávky, reálna ochrana jej majetkovým právam teda nebola poskytnutá.

Nečinnosťou OS BA I, ako aj jeho nesprávnymi a nezákonnými rozhodnutiami v súvislosti s rozhodovaním o návrhu na opravu uznesenia o schválení príklepu, o priznaní trov exekúcie, o návrhu na odobratie cestovného dokladu povinnej, o odovzdanie spisov a výťažku dražieb po zmene súdneho exekútora, ako aj počas celého exekučného konania došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva sťažovateľky na majetok podľa čl. 20 ústavy a čl. 1 protokolu k dohovoru.»

3. V petite sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že jej „právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na majetok podľa čl. 20 Ústavy SR a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Bratislava I v konaní pod sp. zn. 1 Er 1842/02 a sp. zn. EX 628/2002, 002/2004, 226/06 porušené bolo“.

Ďalej žiadala, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1842/02 konať bez zbytočných prieťahov, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 000 Sk (16 596,96 €) a náhradu trov konania.

II.

4. Ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval okresný súd, aby sa k prijatej sťažnosti vyjadril, oznámil, či trvá na ústnom pojednávaní, a zaslal ústavnému súdu kompletný spisový materiál. Predsedníčka okresného súdu zastúpená podpredsedníčkou okresného súdu v písomnom vyjadrení z 12. júna 2009 popísala priebeh konania od 7. augusta 2002, keď bola okresnému súdu doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá bola prijatá na ďalšie konanie, sú relevantné tieto časti jej vyjadrenia:

„Dňa 12. 07. 2006 súd uznesením č. k. 1 Er 1842/2002-174 a č. k. 1 Er 1842/2002-177 rozhodol o návrhoch exekútora na schválenie príklepu...

Dňa 27. 11. 2006 doručená súdu žiadosť oprávnenej o opravu rozhodnutia...

Dňa 1. 12. 2006 súd doručil novému exekútorovi exekučné spisy a uznesenie súdu č. k. 1 Er 1842/2002-235...

Dňa 14. 12. 2006 doručené súdu odvolanie oprávneného...

Dňa 15. 02. 2007 bola vec predložená Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie...

Dňa 06. 07. 2007 bol vrátený spis tunajšiemu súdu spolu s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 17 CoE 52/2007-249 zo dňa 30. 05. 2007.

Dňa 09. 07. 2007 pokyn na doručenie rozhodnutia odvolacieho súdu účastníkom konania.

Dňa 26. 07. 2007 doručené súdu dovolanie oprávneného.

Dňa 03. 08. 2007 doručené súdu podanie oprávneného.

Dňa 22. 08. 2007 pokyn na predloženie spisu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Dňa 16. 10. 2007 vrátený spis Najvyšším súdom Slovenskej republiky.

Dňa 17. 10. 2007 súd vyzval uznesením č. k. 1 Er 1842/2002-261 na odstránenie väd podania.

Dňa 17. 10. 2007 prípis právnenému zástupcovi.

Dňa 29. 10. 2007 doručil oprávnený opravené podanie.

Dňa 22. 11. 2007 pokyn na predloženie spisu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Dňa 30. 01. 2008 spis vrátený Najvyšším súdom Slovenskej republiky.

Dňa 06. 02. 2008 výzva JUDr. J. Č., oprávnenému a Krajskému súdu v Bratislave.

Dňa 19. 02. 2008 súdu doručené podanie JUDr. J. Č.

Dňa 20. 02. 2008 pokyn na predloženie spisu Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Dňa 25. 07. 2008 spis vrátený Najvyšším súdom Slovenskej republiky spolu s rozhodnutím č. k. 2 Cdo 39/2008 zo dňa 19. 06. 2008.

Dňa 30. 07. 2008 pokyn na doručenie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky účastníkom konania.

Dňa 16. 01. 2009 súd uznesením č. k. 1 Er 1842/2002-299 opravil uznesenie č. k. 1 Er 1842/2002-177 zo dňa 12. 07. 2006.

Dňa 12. 06. 2009 úradný záznam o tom, že predmetný spis bol dňa 09. 06. 2009 vrátený tunajšiemu súdu z Ústavného súdu Slovenskej republiky...

S poukazom na jednotlivé úkony vykonané v predmetnom konaní musím konštatovať, že... v období odo dňa 15. 02. 2007 do 06. 07. 2007 sa predmetný spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave, v období odo dňa 22. 08. 2007 do 16. 10. 2007 sa predmetný spis nachádzal na Najvyššom súde Slovenskej republiky, v období odo dňa 22. 11. 2007 do 30. 01. 2008 sa predmetný spis nachádzal na Najvyššom súde Slovenskej republiky, v období odo dňa 20. 02. 2008 do 25. 7. 2008 sa predmetný spis nachádzal na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Nepatrí do kompetencie predsedníčky Okresného súdu Bratislava I hodnotiť, či v období, keď sa predmetný spis nachádzal na Najvyššom súde Slovenskej republiky a Krajskom súde v Bratislave bolo predmetné konanie poznačené priet'ahmi.

S poukazom na vykonané šetrenie musím konštatovať, že v predmetnom konaní nedošlo k objektívnym priet'ahom spôsobených zo strany súdu. Tunajší súd v predmetnej veci priebežne konal. Naopak zo strany oprávnenej dochádzalo k spôsobovaniu priet'ahov v konaní. Oprávnená niekoľkokrát žiadala zmeniť súdneho exekútora. Oprávnená prvýkrát žiadala zmeniť súdneho exekútora potom, ako pôvodný súdny exekútor doručil súdu návrh na schválenie príklepu, t. z. potom ako pôvodný exekútor robil úkony smerujúce k vymoženiu pohľadávky oprávnenej. Predmetná vec sa niekoľkokrát nachádzala na Najvyššom súde Slovenskej republiky, na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, na Krajskom súde v Bratislave.

V prípade, že Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonná sudkyňa subjektívnym konaním nezavinila vznik prietahov v konaní. Prosím, Ústavný súd Slovenskej republiky, aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy a nepriznal.

Konečné rozhodnutie ponechávam na zváženie Ústavnému súdu Slovenskej republiky.“

5. Na výzvu ústavného súdu ku vhodnosti ústneho pojednávania právny zástupca sťažovateľky v prípise z 11. mája 2009 uviedol, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci. Dňa 9. júla 2009, bolo ústavnému súdu doručené podanie právneho zástupcu sťažovateľky označené ako „*Oznámenie o nových skutočnostiach*“, v ktorom uviedol:

„V mene sťažovateľky si Vám dovoľujem oznámiť, že dňa 17. 06. 2009 jej bolo doručené opravné uznesenie OS BA I zo dňa 16. 01. 2009 s vyznačením doložky právoplatnosti.

Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 13. 02. 2009, OS BA I jej však napriek opakovaným ústnym žiadostiam právoplatnosť na uznesení nevyznačil. Sťažovateľka preto dňa 09. 03. 2009 požiadala o vyznačenie právoplatnosti písomne, čomu OS BA I vyhovel až dňa 12. 06. 2009; t. j. po 4 mesiacoch od nadobudnutia právoplatnosti, ako je zrejmé aj z pečiatky, ktorou bolo právoplatnosť vyznačená.

Dražba bytu, na ktorej bol v prospech sťažovateľky udelený príklep, sa uskutočnila dňa 03. 05. 2004. Až dňa 17. 06. 2009, t. j. v deň doručenia opravného uznesenia s vyznačenou právoplatnosťou však sťažovateľka získala reálnu možnosť dosiahnuť zápis svojho vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností a teda aj možnosť deklarovať svoje vlastníctvo a s bytom neobmedzene nakladať. Viac ako 5 rokov trval stav, kedy navrhovateľka bola de iure vlastníčkou bytu, de facto však mala iba holé vlastníctvo.“

6. Ústavný súd sa oboznámil so spisom okresného súdu sp. zn. 1 Er 1842/02 a zistil, že priebeh konania popísaný predsedníčkou okresného súdu v jej vyjadrení z 12. júna 2009 zodpovedá obsahu spisu.

7. Po podrobnom posúdení obsahu spisu okresného súdu, sťažnosti, vyjadrenia k nej a podania právneho zástupcu sťažovateľky dospel ústavný súd na neverejnom zasadnutí k záveru, že sťažnosť je v časti, v ktorej bola prijatá na ďalšie konanie, dôvodná.

III.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

9. Účel práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov vymedzil ústavný súd vo svojej skoršej judikatúre tak, že „Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca

sa rozhodnutia štátneho orgánu“ (II. ÚS 26/95). Je však prirodzené a ústavný súd to už vo svojej judikatúre zdôraznil, že každé namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, pričom tri základné kritériá sú: zložitosť veci, správanie účastníkov konania a postup súdu (napr. I. ÚS 3/00 alebo I. ÚS 7/02). Medzi kritériá, na ktoré ústavný súd tiež prihliada pri svojom rozhodovaní, patrí aj predmet sporu v posudzovanom konaní a význam sporu pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02 alebo II. ÚS 32/02). Napokon ústavný súd taktiež prihliada v konkrétnom prípade na čas trvania konania (napr. I. ÚS 92/97, II. ÚS 21/01), resp. na celkovú dĺžku konania (III. ÚS 123/02).

10. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo základom skúmania ústavného súdu, či postupom okresného súdu ako exekučného súdu v konaní o právnej veci sťažovateľky v období po 17. máji 2007 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd pritom kládol dôraz najmä na postup okresného súdu v súvislosti so schvaľovaním príklepu a vydávaním opravného uznesenia. Po posúdení chronológie konania v právnej veci sťažovateľky z hľadiska základných kritérií, na ktoré sa prihliada, ústavný súd konštatuje toto:

Z obsahu sťažnosti a zo spisu okresného súdu vyplýva, že okresný súd uznesením z 12. júla 2006 schválil udelenie príklepu sťažovateľke ako vydražiteľke. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 21. júla 2006.

Sťažovateľka podala 27. novembra 2006 osobne na okresnom súde návrh na vydanie opravného uznesenia, keďže príslušná správa katastra jej v konaní o zápis vlastníckeho práva záznamom oznámila, že uznesenie o schválení príklepu z 12. júla 2006 nespĺňa náležitosti podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“) a vykonávacej vyhlášky ku katastrálnemu zákonu [vyhláška Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 79/1996 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady Slovenskej republiky

o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vykonávacia vyhláška“)]. Z uvedeného dôvodu ju príslušná správa katastra vyzvala na odstránenie nedostatkov a predloženie verejnej listiny (uznesenia súdu), ktorá bude spôsobilá na zápis do katastra nehnuteľností.

Podaním doručeným okresnému súdu 4. apríla 2007 sťažovateľka uviedla tie údaje, ktoré žiadala okresný súd v uznesení z 12. júla 2006 opraviť tak, aby toto bolo spôsobilé na zápis do katastra nehnuteľností.

Podaním doručeným okresnému súdu 3. augusta 2007 sťažovateľka informovala okresný súd o stanovisku Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky k nespôsobilosti uznesenia z 12. júla 2006 na zápis do katastra nehnuteľností, ktoré v kópii pripojila.

Prípisom z 29. septembra 2008 okresný súd vyzval súdneho exekútora Mgr. M. P., aby mu doručil doklady preukazujúce skutočnosti potrebné na vydanie opravného uznesenia (účel žiadosti však v nej výslovne neuviedol).

Súdny exekútor Mgr. M. P. prípisom doručeným okresnému súdu 14. októbra 2008 uviedol, že žiadosti nemôže vyhovieť, pretože spisy predchádzajúceho súdneho exekútora JUDr. J. J. sa nachádzajú v Slovenskej komore exekútorov v súvislosti s disciplinárnym konaním vedeným proti JUDr. J. J.

Sťažovateľka (bez toho, aby na to bola vyzvaná) podaním doručeným okresnému súdu 29. októbra 2008 oznámila, že doklady, z ktorých vyplývajú všetky údaje, ktoré okresný súd prípisom z 29. septembra 2008 žiadal od súdneho exekútora, sa nachádzajú v súdnom spise. Zároveň tieto údaje a doklady, v ktorých sú obsiahnuté, okresnému súdu predmetným podaním rozpísala.

Okresný súd vydal opravné uznesenie 16. januára 2009.

11. Pokiaľ ide o zložitosť veci (právnú a skutkovú), ústavný súd konštatuje, že v súvislosti s vydaním uznesenia o schválení príklepu a opravného uznesenia z obsahu spisu nezistil takú okolnosť, ktorá by umožňovala urobiť záver o osobitnej právnej či skutkovej zložitosti exekučnej veci. Ide o štandardné uznesenie súdu vydané v exekučnom konaní, ktoré však má pre vydražiteľa mimoriadny právny význam v súvislosti s nadobudnutím vlastníctva k vydraženej nehnuteľnosti. Predpokladom nadobudnutia vlastníctva vydraženej nehnuteľnosti sú podľa § 150 ods. 2 Exekučného poriadku dve právne skutočnosti: zaplatenie najvyššieho podania a schválenie udelenia príklepu súdom, pričom v prípade ich naplnenia sa vydražiteľ stáva vlastníkom nehnuteľnosti ku dňu udelenia príklepu. Riadne schválenie udelenia príklepu konajúcim exekučným súdom je takto zároveň predpokladom zápisu vlastníckeho práva k vydraženej nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností záznamom.

Pri hodnotení správania sťažovateľky ako účastníčky exekučného konania ústavný súd nezistil zásadné okolnosti, ktoré by mohli byť zohľadnené v jej neprospech. Obrana okresného súdu obsiahnutá vo vyjadrení jeho predsedníčky poukazujúca na to, že sťažovateľka ako oprávnená zmenou súdneho exekútora, ako aj uplatňovaním jej procesných oprávnení (odvolanie na Krajský súd v Bratislave, dovolanie a mimoriadne dovolanie na Najvyšší súd Slovenskej republiky) spôsobila prieťahy v konaní, neobstojí. Z obsahu spisu je zrejmé, že pri uplatňovaní procesných nástrojov ochrany subjektívnych práv bola sťažovateľka úspešná v zásade až na dovolacom súde (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 M Cdo 13/2005 z 27. marca 2006), či dokonca na ústavnom súde (nález zo 17. mája 2007 sp. zn. III. ÚS 37/07, ako aj nález z 29. apríla 2009 sp. zn. I. ÚS 393/08). Pokiaľ ide o namietané žiadosti sťažovateľky ako oprávnenej o zmenu súdneho exekútora, na túto obranu okresného súdu ústavný súd neprihliadal, keďže oprávnená žiadala o zmenu súdneho exekútora v období predchádzajúcom obdobiu po 17. máji 2007, ktoré bolo posudzované ústavným súdom v súlade s jeho uznesením o čiastočnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

V postupe okresného súdu v súvislosti s opravou uznesenia o schválení príklepu ústavný súd zistil viaceré obdobia nečinnosti, ktoré v kontexte celkovej dĺžky exekučného

konania pred okresným súdom vedú k jednoznačnému záveru o porušení práv sťažovateľky garantovaných jej ústavou, ako aj dohovorom. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že uznesenie okresného súdu o schválení udelenia príklepu z 12. júla 2006 objektívne nerešpektovalo príslušné ustanovenia katastrálneho zákona (§ 34 a § 42) a vykonávacej vyhlášky (§ 39) o formálnych a obsahových náležitostiach verejných listín. Z uvedeného dôvodu sťažovateľka požiadala okresný súd už 27. novembra 2006 o vydanie opravného uznesenia. V období po 17. máji 2007, ktoré bolo predmetom posudzovania ústavným súdom v tomto konaní, mal okresný súd predmetný súdny spis v reálnej držbe v období od 6. júla 2007 do 22. augusta 2007, v období od 16. októbra 2007 do 22. novembra 2007, v období od 30. januára 2008 do 20. februára 2008 a v období od 25. júla 2008 do 16. januára 2009, keď bolo vydané opravné uznesenie, ktorým boli opravené chyby v písaní a počítaní a iné zrejme nesprávnosti v uznesení o schválení udelenia príklepu tak, aby toto bolo spôsobilé na vykonanie zápisu do katastra nehnuteľností. Inými slovami, spočítajúc uvedené obdobia, v ktorých sa spis reálne nachádzal na okresnom súde, okresný súd potreboval viac ako 9 mesiacov na to, aby opravným uznesením opravil uznesenie o schválení udelenia príklepu tak, aby toto bolo spôsobilé na vykonanie zápisu do katastra nehnuteľností, a to napriek tomu, že potrebné údaje oznámila okresnému súdu samotná sťažovateľka, resp. tieto boli zistiteľné zo súdneho spisu a exekučného spisu. Takto dlhá doba je z ústavného hľadiska neakceptovateľná a neospravedliteľná. Preto ústavný súd 1. výrokom tohto nálezu vyslovil, že okresný súd postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1842/02 v období po 17. máji 2007 porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na to, že ústavný súd zistil a následne konštatoval porušenie práv sťažovateľky postupom okresného súdu v súvislosti s vydávaním opravného uznesenia, ďalšími sťažnostnými námietkami (vo vzťahu k porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa bližšie nezaoberal.

Aj napriek tomu, že opravné uznesenie okresný súd vydal 16. januára 2009 a toto nadobudlo právoplatnosť, exekučné konanie ako také ešte nie je skončené a z obsahu spisu vyplýva, že okresný súd v tomto konaní ešte bude realizovať svoju rozhodovaciu právomoc.

Preto ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby ďalej v tomto konaní konal bez priet'ahov (3. výrok nálezu).

12. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok, pričom vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Pokiaľ teda ide o vlastnícke právo, jeho obsah nie je predmetom ústavnej úpravy, ale upravuje ho na základe ústavného zmocnenia zákon (mutatis mutandis PL. ÚS 38/95). Týmto zákonom je Občiansky zákonník, ktorý obsah vlastníckeho práva vymedzuje tak, že vlastník veci je predmet svojho vlastníctva oprávnený držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním, čo vychádza z rímsko-právnej koncepcie obsahu vlastníckeho práva (ius possidendi, ius utendi et fruendi, ius dispendendi).

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu má každá fyzická osoba a právnická osoba právo pokojne užívať svoj majetok.

Ako už bolo uvedené, predpokladom zápisu vlastníckeho práva k vydraženej nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností je schválenie udelenia príklepu súdom, a to riadnym uznesením, ktoré spĺňa všetky formálne a obsahové náležitosti verejnej listiny podľa príslušných ustanovení katastrálneho zákona a vykonávacej vyhlášky ku katastrálnemu zákonu. Pochybenie okresného súdu spočívajúce vo vydaní chybného uznesenia z 12. júla 2006 (nespôsobilého na vykonanie zápisu do katastra nehnuteľností) a následná ústavne neakceptovateľná doba potrebná na vydanie opravného uznesenia umožňujú urobiť záver o tom, že v dôsledku porušenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote okresný súd porušil aj jej základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právo pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu (2. výrok nálezu). Ústavne neprípustný zásah do týchto práv sťažovateľky zhliadol ústavný súd v tom, že napriek tomu, že sťažovateľke ako vydražiteľke bolo schválené udelenie príklepu uznesením z 12. júla 2006, jej vlastnícke právo bolo možné zapísať do katastrálnej evidencie až po vydaní opravného uznesenia 16. januára 2009 a jeho právoplatnosti 13. februára 2009 (právoplatnosť vyznačená 12. júna 2009). V období po schválení príklepu totiž sťažovateľka nemohla právne

relevantným spôsobom využívať všetky čiastkové oprávnenia vlastníka nehnuteľnosti, predovšetkým nemohla s nehnuteľnosťou právne relevantným spôsobom nakladať v dôsledku absencie zápisu jej vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností.

IV.

13. Sťažovateľka v sťažnosti uplatnila a odôvodnila aj svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 500 000 Sk (16 596,96 €). Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že primerané finančné zadosťučinenie ústavný súd spravidla prizná vtedy, keď následky porušenia práv sťažovateľa (prietiahy v konaní) už nemožno napraviť či odstrániť (napr. III. ÚS 17/02). Navrhovanú výšku však ústavný súd aj vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru nepovažoval za primeranú, a preto priznal sťažovateľke vychádzajúc z princípov spravodlivosti a potreby zavŕšenia ochrany jej práv primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (bod 4 výroku nálezu). Táto výška zohľadňuje aj skutočnosť, že v prípade sťažovateľky ide o opätovné vyslovenie porušenia jej práv v tom istom konaní pred okresným súdom. V prevyšujúcej časti žiadosti sťažovateľky o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd nevyhovel (6. výrok nálezu).

14. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľky (5. výrok nálezu). S poukazom na § 20 ods. 3 a § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde a vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia v sume 223,46 € (2 úkony právnej pomoci po 3 176 Sk, t. j. prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie ústavnej sťažnosti, 2 x paušálna náhrada hotových výdavkov po 190 Sk, spolu 6 732 Sk/223,46 €). Ústavný súd nepriznal sťažovateľke nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v súvislosti s podaním jej právneho zástupcu z 11. mája 2009 (súhlas s rozhodnutím o veci bez nariadenia pojednávania), pretože v tomto prípade nemožno hovoriť, že išlo o úkon právnej pomoci (podanie vo veci samej). Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení

s § 149 Občianskeho súdneho poriadku). Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2009